

Волянюк Андрій Миколайович

Національний авіаційний університет,
аерокосмічний інститут, 2 курс

Науковий керівник:

Усачов Юрій Олександрович, к.пед.н.,
доцент кафедри фізичного виховання

Національного авіаційного університету

Контекстуальні аспекти міжособистісних конфліктів

Вміння майбутнього інженера діяти в конфліктних ситуаціях завжди було значущим для розвитку його як професіонала. Психологічні знання про правила і особливості безконфліктного спілкування і поведінки допомагають майбутньому фахівцю не тільки будувати конструктивні міжособистісні стосунки, полегшують орієнтацію на взаємний вигравш у реалізації професійних цілей, у будівництві ділових і продуктивних відносин, але й сприяють застосуванню уміння реконструювати конфлікт, перетворювати його на знаряддя управління та впливу.

Конфлікт як предмет пізнання може бути окреслений виходячи із різних підходів. Насамперед, конфлікт – це явище міжособистісних та групових відносин. З точки зору мети конфлікт віддзеркалює прагнення людини затвердити ідею, певний принцип, вчинок, що захищаються. З точки зору стану міжособистісних відносин конфлікт репрезентує собою деструкцію цих відносин на емоційному та поведінковому рівнях.

Будь-яке неузгодження, суперечка розгортаються з конфліктної ситуації. Початком її є інцидент, тобто дії, спрямовані на створення конфлікту. Конфліктна ситуація складається із учасників і об'єкту конфлікту, тобто тієї причини, яка є підставою для вступу опонентів у протиборство. Отже, конфлікт це конфліктна ситуація плюс інцидент. Крім того конфліктна ситуація може створюватися опонентами навмисно, заради досягнення певної мети, але в той же час може утворюватися й випадково, через психологічну несумісність суб'єктів.

Отже, конфлікт можна розуміти як один із засобів самоствердження і подолання негативних тенденцій особистості; як процес, що представляє собою

ситуацію пошуку засобів стабілізації відносин, як один із можливих шляхів регулювання міжособистісних відносин.

В якості факторів, що обумовлюють виникнення й протікання міжособистісного конфлікту виступають особливості характеру і психологічні властивості особистості, її атитюди, життєві позиції, погляди. Міжособистісний конфлікт зазвичай не виникає миттєво, йому передують приховані причини психологічного характеру.

Виявлено, що до причин або джерел виникнення міжособистісних конфліктів, більшість дослідників відносять: неврівноваженість характеру, невміння володіти собою і контролювати свої імпульсивні дії, роздратованість, хвороблива вразливість до слів. Іншою причиною конфлікту, може бути стійке прагнення завоювати авторитет та визнання у референтній групі, а також бажання зайняти більш престижне й впливове положення у ній. Ще одним джерелом конфліктів може бути нездатність усвідомити майбутнім інженером багаточисельність і непередбачуваність соціальних ситуацій. Конфлікти рівною мірою можуть бути обумовлені як конформізмом, так і його протилежністю – негативізмом. При конформізмі особистість намагається пристосувати, вписати власну думку, позицію, вчинок до думки і вчинків оточуючих. При негативізмі майбутній інженер чинить супротив, котрий позбавлений всякого сенсу.

Підґрунтям міжособистісних конфліктів виступає також неузгодженість загального уявлення людини про те, якою вона повинна бути (ідеальний образ), з її реальною самооцінкою. Об'єктивна самооцінка важлива умова не тільки для успішних взаємовідносин, але й забезпечення оптимальної психологічної атмосфери в групі.

Всі названі передумови міжособистісних конфліктів об'єднані однією обставиною – їх можна знизити, якщо майбутнього інженера націлювати на розвиток і самовиховання комунікативно-поведінкової та рефлексивної культури.